

OBSAH DENDROLOGICKÉHO PRŮZKUMU

4.1. Výkresová část – situace m 1:1000

4.2. Průvodní zpráva

4.3. Tabulky inventarizace a ocenění dřevin

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

1. Řešené území

Předmětem dendrologického průzkumu je doprovodná zeleň kolem silnice II/501 v úseku Hamerský Mlýn – Dolní Nová Ves. Doprovodnou zeleň tvoří oboustranné stromořadí převážně vzrostlých listnatých stromů. Řešené území se nachází na katastrálním území Dolní Nová Ves, parcelní čísla 272/1 a 272/3, vlastnické právo Královéhradecký kraj, hospodaření se svěřeným majetkem kraje provádí SÚS Královéhradeckého kraje. Na pomocném silničním pozemku roste převážná většina posuzovaných stromů. Pouze strom č. 1 roste na p. č. 188 kú Černín u Lukavce (na břehu potoka), stromy č. 35-38 rostou těsně vedle pomocného silničního pozemku, a to na p. č. 50/1 kú Dolní Nová Ves, a strom č. 69 roste na břehu potoka na pozemku č. 282/1 kú Dolní Nová Ves. Tyto stromy, které nerostou na pomocném silničním pozemku, byly zahrnuty do posudku, protože jsou v půdorysu staveniště nebo jsou součástí stromořadí.

2. Metodika provedení dendrologického průzkumu

Dendrologický průzkum byl proveden k 16. 5. 2014. Zjištěné dřeviny byly rodově a druhově určeny a označeny číslem 1 - 97 a zakresleny do mapových podkladů. Dřeviny byly klasifikovány dle Metodiky inventarizace a klasifikace Prof. J. Machovce, CSc., jednotlivé hodnoty zaneseny do tabulky. Dále byly zjišťovány hodnoty dle Metodiky oceňování dřevin Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, které byly také zaznamenány do inventarizační tabulky. Zjišťovaly se tato údaje:

Rod a druh dřeviny, Průměr ve výšce 130cm nad zemí, Průměr koruny, Výška stromu, Výška nasazení koruny, Zdravotní stav, Vitalita, Sadovnická hodnota, Věková kategorie, Poznámka.

Inventarizace a klasifikace dřevin dle Prof. J. Machovce, CSc.

Druhové určení

Každá zaměřovaná dřevina byla rodově a druhově určena a označena číslem. Pokud nešlo druh jednoznačně určit, označil se rodově s přívlastkem sp. /species/, např. Prunus sp. apod.

Zaměření velikostních hodnot

Průměr kmene se měřil v centimetrech v prsní výšce 1,3m a je uváděn v naměřených hodnotách.

Průměr koruny se měřil v metrech jako půdorysný průmět koruny.

Výška dřeviny je udána v metrech.

Věková kategorie

Věk stromů je udán v těchto kategoriích: 0-10, 10-20, 20-40, 40-60, 60-100, 100 a více.

Sadovnická hodnota - SH

Toto kritérium shrnuje integrujícím způsobem prakticky všechny kvality dřevin, které nebylo možno vyjádřit naměřenými hodnotami. Stupnice je pětistupňová, nejkvalitnější dřeviny obdržely pět a nejméně hodnotné jeden bod.

5 bodů - Dřeviny zdravé a nepoškozené, tvarem i celkovým habitusem koruny odpovídají druhu, bez poškození, zavětvěné až k zemi, velikostně již plně rozvinuté, avšak v plném růstu a vývoji. Tyto dřeviny by měly být zachovány v každém případě.

4 body - Zdravé dřeviny typického tvaru, odpovídající příslušnému druhu, jen nepatrně narušené nebo poškozené, velikostně rozvinuté alespoň tak, aby dosahovaly přibližně polovinu cílové velikosti. K jejich odstranění lze přistoupit až po vyčerpání všech i poměrně nákladných řešeních a jen ve zcela výjimečných případech.

3 body - Dřeviny zdravé, jen nepatrně proschlé, ale bez chorob a škůdců, mohou se tvarově lišit od původního typu, mohou být vyvětvené, ale s předpokladem obrůstání, dřeviny s jednostrannou, ale stabilní korunou. Dřeviny mladé, které ještě nedosáhly rozměrů daného druhu. Dřeviny s předpokladem, že se dlouho udrží. Odstraní se tam, kde to záměr vyžaduje.

2 body - Dřeviny značně poškozené, vysoko vyvětvené, bez předpokladu obrůstání, staré, málo vitální. Předpoklady dalšího vývoje jsou omezené, jak v čase, tak v kvalitě. Počítá se s jejich postupným odstraněním. Výjimku tvoří pouze dřeviny mimořádně dendrologicky hodnotné - unikáty.

1 bod - Dřeviny silně poškozené, nemocné, napadené, odumírající a odumřelé. Dřeviny bez jakýchkoliv předpokladů dalšího vývoje. Při řešení ploch a výhledu sadovnických úprav je nezbytné tyto dřeviny okamžitě nebo v co nejkratší možné době odstranit. Jsou to dřeviny, které v porostech vadí.

Sadovnická hodnota byla zjišťována u stromů. U keřů a mladých stromů se předpokládá SH 3.

Údaje zjišťované dle Metodiky oceňování dřevin Agentury ochrany přírody a krajiny ČR

Průměr kmene měřen na pařezu

Pokud nešlo změřit průměr kmene /kmenů/ v prsní výšce, je uveden průměr kmene na pařezu.

Výška nasazení koruny

Měřena v metrech, pokud se jednalo o nesouměrnou korunu, výška byla změřena v nejnižším místě.

Vitalita

Charakterizuje strom z hlediska jeho fyziologické aktivity. Hodnotí se parametry ukazující na jeho životaschopnost – schopnost reagovat na vlivy prostředí a bránit se napadení patogenními organizmy. Hlavním hodnoceným parametrem jsou defoliace koruny, malformace větvení a vývoj sekundárních výhonů.

Použitá stupnice pro hodnocení:

- 0 výborná
- 1 mírně narušená
- 2 zřetelně narušená /stagnace růstu, prosychání koruny na periferních oblastech koruny/
- 3 výrazně snižená /začínající ústup koruny, odumřelý vrchol koruny/
- 4 zbytková vitalita /větší část koruny odumřelá/
- 5 odumřelý strom

Zdravotní stav

Jedná se o zhodnocení stavu stromu z hlediska narušení jeho kořenového systému, kmene a větví. Jako narušení se chápe přítomnost různých růstových defektů /např. tlakové vidlice/, mechanická poškození /rány, stržená kůra,.../ a napadení patogenními organizmy, především dřevokaznými houbami.

Použitá stupnice pro hodnocení:

- 0 výborný
- 1 dobrý /defekty malého rozsahu bez vlivu na stabilitu nosných prvků/
- 2 zhoršený /narušení zásadnějšího charakteru, často vyžadující stabilizační zásah/
- 3 výrazně zhoršený /souběh defektů, vyžaduje stabilizační zásah, často snižuje perspektivu hodnoceného stromu/
- 4 silně narušený /bez možnosti stabilizace, zkrácená perspektiva/
- 5 havarijní /akutní riziko rozpadu/

3. Rozbory

3.1. Obecný popis

Oboustranné stromořadí listnatých stromů, roste za příkopem při vnější hranici pomocného silničního pozemku, 0,6 – 1,7m pod úrovní vozovky. V nedávné době byly vyřezány náletové dřeviny, které začínají znovu obrážet. Silnice prochází zemědělskou krajinou mezi poli a kříží vodoteče Javorku a Dubovec. Stromy č. 1 babyka a č. 69 topol jsou součástí doprovodné zeleně vodotečí, a proto jsou ze zákona součástí významného krajinného prvku. Potok Dubovec s doprovodnou zelení jsou liniovým prvkem ÚSES. Jinak není řešené území součástí přírodní památky a jejího ochranného pásma, není v CHKO, ani Natura 2000.

3.2. Dřeviny

Prostorové uspořádání

Jedná se o liniovou zeleň, kdy stromy rostou při vnější hranici pomocného silničního pozemku. Spon stromů je přibližně 8m, v místech, kde občas stromy chybí, je mezera násobkem 8m.

Druhové složení

Nejvíce je ve stromořadí zastoupen jasan ztepilý 68ks, což je 69% stromů. Dále jsou zastoupeny lípy, a to lípa malolistá 13ks a lípa evropská 2ks, javor mléč 5ks, dub letní 4ks, javor klen 3ks, a po jednom ks javor babyka a topol černý.

Věkové složení

K nejstarším stromům, věková kategorie 60-100 let, patří většina jasanů a lip a jeden javor mléč. V této věkové kategorii je největší část stromů ve stromořadí, tj. 63ks.

Ve věkové kategorii 40-60 jsou zastoupeny jasan, lípy, dub, javory babyka, mléč a klen. Tato kategorie je druhá nejčetnější s celkovým počtem stromů 18ks. Ostatní kategorie jsou zastoupeny jen okrajově.

Kategorie 20-40 zastupují dva jasan a jeden dub.

V kategorii 10-20 a 0-10 jsou zastoupeny pouze pařezité výmladky náletových stromů, a to lípy, javory, jasan a duby, celkem 13ks stromů.

Zdravotní stav a vitalita

Výborný zdravotní stav a vysokou vitalitu má pouze jeden mladý dub. 11 ks dřevin má vitalitu pouze mírně narušenou, a k tomu zdravotní stav dobrý nebo jen mírně narušený. Vitalitu zřetelně narušenou má 44ks dřevin. Ostatní dřeviny mají vitalitu výrazně sníženou se zdravotním stavem výrazně zhoršeným (26ks), či zbytkovou vitalitou a zdravotním stavem silně narušeným 2ks.

Vitalita a zdravotní stav dřevin je dána nejen věkem dřevin, ale i stanovištními podmínkami, které jsou u silnice přece jen zhoršené oproti volné přírodě, parku apod. Četný je výskyt suchých větví a pahýlů po odlomech. V několika případech visí v korunách stromů ulomené suché větve, což je vzhledem k provozu na silnici nebezpečné. Zarážející je velký výskyt suchých větví u jasanů v úseku od Javorky směrem k Dolní Nové Vsi. Jasan č. 42 se svou prasklinou kmene od dvojení až k bázi považují za nebezpečný, může u něj hrozit rozlomení a pád na vozovku. Problematický je také dost častý výskyt dvojení v koruně. Pro bezpečnost provozu na silnici jsou vhodnější stromy řádně zapěstované a s průběžným kmenem bez dvojení.

Sadovnická hodnota

Sadovnická hodnota 5 a 4 body (úplně to nejvyšší a druhé nejvyšší ohodnocení) nebyly přiděleny žádnému stromu.

3 SH má převážná část stromů, a to 65ks stromů.

2-3 SH má 14ks stromů.

2 SH má 16ks stromů.

1SH mají 2ks stromů.

4. Vyhodnocení

Jedná se z krajinářského hlediska o výrazný prvek. Téměř souvislé stromořadí vzrostlých listnatých stromů domácího původu, zlepšuje mikroklima místa, chrání v létě před prudkým sluncem, působí v zemědělské krajině jako větrolam. Většina stromů je nebo se dostává do stádia, kdy dosáhly plné dospělosti. Tyto stromy dosáhly maximální velikosti, a ta se bude postupně zmenšovat, nastane přirozené odstavování větví, které stromy nemohou už uživit. U těchto stromů se nedá předpokládat zlepšení zdravotního stavu a zvýšení vitality. Ale volbou vhodného ošetření se dá jejich stav stabilizovat. Problematické je ponechání mladých pařezitých výmladků. Z těchto jedinců nebude nikdy dlouhodobě perspektivní dřevina vhodná k silnici. To, že

ponechaný kmen s korunkou na shluku pahýlů po odřezaných výhonech působí nyní zdravě a vitálně, je stav jen dočasný. Časem, až takového stromy zesílí, stanou se pro své špatné ukotvení nebezpečnými, protože bude hrozit jejich vyvrácení.

5. Při stavbě je potřeba dodržovat tyto předpisy a standardy:

ČSN 83 9011 Technologie vegetačních úprav v krajině – Práce s půdou

ČSN 83 9021 Technologie vegetačních úprav v krajině – Rostliny a jejich výsadba

ČSN 83 9031 Technologie vegetačních úprav v krajině – Trávníky a jejich zakládání

ČSN 83 9041 Technologie vegetačních úprav v krajině – Technicko-biologické způsoby stabilizace terénu – Stabilizace výsevy, výsadbami, konstrukcemi ze živých i neživých materiálů a stavebních prvků, kombinované konstrukce.

ČSN 83 9051 Technologie vegetačních úprav v krajině – Rozvojová a udržovací péče o vegetační plochy

ČSN 83 9061 Technologie vegetačních úprav v krajině – Ochrana stromů, porostů a vegetačních ploch při stavebních pracích.

Standard péče o přírodu a krajinu ŘEZ STROMŮ.

6. Fotografická příloha

Začátek stromořadí u Hamerského Mlýna

část blíže k Dolní Nové Vsi

Mohutná lípa č. 16

Jasan č. 42 – prasklý kmen

Lípa č. 67 – výrazné vyosení

Detail pařezitého výmladku

Poškození kmene

